

SÖYLEŞİ-Diyanet Türkiye'sinde Kadınlar: Tülin Tankut

Tülin Tankut: Kadın için en tehlikeli yer oturduğu ev

12 Şubat 2016

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı gönüllülerinden yazar Tülin Tankut, kadınların kurtuluşu için; "İş ilerici güçlere düşüyor" diyor.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı gönüllülerinden yazar Tülin Tankut, soL Portal'ın kadınlarla yaptığı söyleşilerin konuğu oldu. İstanbul'da yaşayan Tankut, uzun yıllar kimya mühendisliği yaptı, emekliliğinden sonra yazmış olduğu çok sayıda oyun ise, tiyatro sahnelerinde yer buldu.

Tankut, Diyanet Türkiye'sinde kadınların kurtuluşu için; "İş ilerici güçlere düşüyor" diyor.

Tülin Hanım, memlekette maruz kaldığımız gericiğin kadınlar üzerindeki etkileri hakkında konuşmak istiyoruz, siz neler görüyorsunuz kadınlar cephesine baktığımızda?

Görünen köy kılavuz istemez: "Yeni Türkiye"yi kuracak olanlar, kendi İslam anlayışlarını toplumda egemen kılmaya çalışıyorlar. Kadınlardan da yeni düzen için sadık bireyler yetiştirmelerini bekliyorlar. Doğum kontrolü yetkililerce boşuna mı ihanet olarak nitelendiriliyor?

Bilindiği gibi gelenekler, insanların yaşamlarının şekillenmesinde rol oynar. Hükümet din kökenli baskıcı geleneklerin ardına sığınıp cinsler arası iktidar ilişkilerini görünmez kılmaya çalışıyor. "Eski Türkiye"de kağıt üzerinde kalsa da devlet politikası olarak kadın-erkek eşitliği, ilkesi vardı. Artık "kadın erkek eşit değildir" deniyor. Fıtrata göre yapılan tanımlara dönülüyor. Konumuz olan şiddetse, erkeğin kadın üzerinde egemenlik kurmasına yarayan bir araçtır. Kısacası cinsiyetçi politikalar, "Yeni Türkiye" için!

'KADIN İÇİN EN TEHLİKELİ YER OTURDUĞU EV'

Kadın cinayetlerindeki artış, şiddetin korkunç biçimleri... Neden bu şekilde hedef oluyor kadınlar?

Kadın araştırmalarına göre erkek işsizlik, geçici işler, kötü işyeri koşulları vb nedenlerle bir "erkeklik kaybı" yaşıyor. Dolayısıyla daha fazla şiddete baş vurabiliyor. Bunda kadının isyanı da bir etken olabiliyor. Hak arama çabası kadına şiddet yaşıyor. Geleneksel ataerkillikte "kol kırılır yen içinde kalır"dı. Soruda da belirtildiği gibi, artık saldırganlık aleni ve vahşice. Olaylara bakıldığında kadın için en tehlikeli yerin, oturduğu ev olduğu görülüyor. Şiddet uygulayanlar da babası, erkek kardeşi, sevgilisi, kocası. Yani yakını olan erkekler.

Hukukçu arkadaşlar sorunuzu daha kapsamlı yanıtlayacaklardır; son yıllarda Şiddet yasası, uluslararası şiddet sözleşmeleri (İstanbul Sözleşmesi gibi) çiğneniyor. Şiddet konusunda "kadının beyanı ve başvurusu esastır", ilkesine uyulmuyor. Cezalarda iyi hal indirimi yapılması, eşitsizliği körüklüyor. Gizli yaşanan şiddet, istatistiklerde görünmüyor. Kadın devletten koruma talep ettiğinde bile tam güvenlik sağlanamıyor. Başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere ilgili bakanlıkların aldıkları önlemler yetersiz kalıyor. Öte yandan mağdurun mahkemede kendini savunabilmesi için adli rapor alması gerekiyor. Hukukçular bu

aşamada da kamu kurumlarında aksaklıklar olduğunu belirtiyorlar. Sonuçta olan mağdura oluyor, hakkını arayamıyor.

Bir yandan da kadına şiddetin faturası da kadınlara çıkartılmaya çalışılıyor. İyi hal indirimleri, tecavüzcü aklama çalışmaları... Gericiler alanlarını genişletiyor denebilir mi?

Hükümet için makbul kadın, “ev kadını” olduğundan kadınları zapturapt altına almak gerekiyor. Bu amaçla basın, televizyon, internet tüm iletişim kanalları kullanılıyor; kapalı hemcinslerimiz üzerinden propaganda mekanizması işletiliyor. “İslami duyarlılıkları olan kadınlarımız, Batılı gibi yaşamak istemiyor; İslami yaşam tarzını tercih ediyor” deniyor. Ama biz onların yaşamlarında Batı’yı örnek aldıklarına tanık oluyoruz.

Görünen o ki yeni düzene geçildiğinde kadınlar üzerindeki denetim, dış görünüşten başlayarak, sıkılaştacak.

KADININ EVE ÇEKİLMESİ AİLENİN MAHREMLİĞİNİ KATMERLEŞTİR

Tekil tekil gerici diyip kenara koyabileceğimiz kişilerin yanında mesela başbakan da "çocuk doğurmak vatan görevi" diyebiliyor. Devlet kurumlarından gelen ve genellikle kadının anneliği ve değeri üzerine olan bu kutsamalar sizce ne ifade ediyor?

Kapitalizmin hangi biçimi olursa olsun "anne"den vazgeçemez. İş yaşamında kadın emeğine ihtiyaç varsa kadının yuva, kreş talepleri karşılanır. İşsizlik başlayınca kadınlar evlerine geri gönderilirler. Küreselleşmeyle birlikte tüm dünyada kadınlar için “ev kadınlaştırma” politikaları başlatılmadı mı? “Yeni Türkiye” projesinin kadınların sırtından başarıya ulaşacağı umuluyor. Kadınlara biçilen “kariyer” ise vatana millete hayırlı evlatlar yetiştirmek. Göstermelik beceri kursları açılarak yoksul kadınların ağız kapatılmaya çalışılıyor. Araştırmalara göre kadınların eve çekilmesi; görücü usulü ve anlaşmalı evlilikleri artıracak; ailenin “mahremliliğini” katmerleştirerek, denetlenmesinin önünü kesecek; kadının kamu yaşamına girişini kısıtlayıp dolayısıyla eğitimini sürdürme ve iş taleplerini değerlendirmesini engelleyecektir.

Diyanet işlerinin, aile bakanlığının ve tüm devlet kurumlarının bu kadar şiddetle kadına saldırdığı bir dönemde sizce kadının özgürleşmesi mümkün mü?

Uygulanan politikalar, toplumsal cinsiyet kalıplarını kırmaya değil, pekiştirmeye yöneliktir. ‘Dindar nesil’, ‘muhafazakar yaşam tarzı’ politikaları eğitime de damgasını vurdu. Karma eğitim tu kaka ediliyor. Anaokulundan başlayarak müfredatı toplum cinsiyet eşitliği derslerinin konulması lafta kalıyor. Dolayısıyla hükümetten kadın özgürlüğü konusunda proje üretmesi beklenemez. Bir yandan da tıpkı hükümet yanlısı medya, sendika, STK gibi, hükümete sadık kadın dernekleri kuruluyor. İçlerinde geleceğin elitini oluşturacak, batı yaşam tarzını benimsemiş, yüksek öğrenimden geçmiş, girişimci kadınlar da yer alıyor.

İŞ İLERİCİ GÜÇLERE DÜŞÜYOR

Son olarak ülkemizde herhangi birimize olabilirdi diyeceğimiz tecavüz ve şiddet vakalarıyla karşılaşılıyor. Bu da kadınların korkması ve toplumsal alanın dışarısına çekilerek sinmesi gibi sonuçlar doğurabiliyor. Bu atmosferde kadınlar sizce nasıl mücadele etmeli?

Toplumsal cinsiyet eşitliği için çeşitli çalışmalar yapılıyor. Örnek vermek gerekirse; Batı’da erkekler arasında yeni bir duyarlılık geliyor. “He ForShe” hareketi kuruldu. Hareket yaygınlaşıyor. Urla belediyesi, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçe’yi uygulamaya koyarak Türkiye’de bir ilki başlattı. Kadın kuruluşları, medyada cinsiyetçi bir dil kullanılmaması için “Kadın cinayetlerini haberleştirme kılavuzu” hazırladı. Unutmayalım ki, iktidarın eril dili, tahakkümünü güçlendirirken korku salar. Burada bir parantez açayım: İşin üzücü yanı, sol kesimde de farkında olmadan cinsiyetçi ideolojinin sözcülüğünü yapanlar var. Sol örgütlenmelerde yer alan kadınlar, kendilerinin erkeklerle eşit haklara sahip olduklarını –söz hakkı, talep hakkı vb- hissetmezlerse, “ başka bir dünya mümkün” bayrağı altında buluşma zorlaşmayacak mıdır?

Kadınların birbirlerinden yalıtılmışlıkları derinleşiyor. Direnç göstermeleri, örgütlenmeleri kolay olmuyor. Dinsel, mezhepsel, etnik, yaşam tarzı farklılıklarına göre bölünmüşlükleri de kadın örgütlenmelerini zayıflatıyor. Ancak ülkemizde geçmişten günümüze kadın örgütlenmelerinin zengin bir birikimi var. Buna çağdaş iletişim teknolojilerinin yardımıyla yenileri ekleniyor. Yasal kazanımları koruma, eğitim ve iş yaşamında dayanışma, örgütlenme, kamuoyunu kadın-erkek eşitliği konusunda bilinçlendirme çok önemli. Kadınlar, hükümetin kendileriyle ilgili aldıkları kararları dikkatle incelemeliler. Örneğin, yarı zamanlı çalışma neden teşvik ediliyor? Yasal hak kaybına yol açacak kararlara itiraz edilmeli. Keza, kadına yönelik şiddete bütçeden ne kadar pay ayrılıyor? Kadın sığınma evlerinin sayısı neden artmıyor? Sokak aydınlatmaları neden yetersiz? Kadınların dışarıda kendilerini daha güvende hissetmeleri için hangi önlemler alınıyor?

Bugün dünya kadınlarını ilgilendiren bir sorunla karşı karşıyayız. Üstelik günümüz belirsizlik ortamında geleceğe yönelik öngörülerde bulunmak nerdeyse olanaksızlaştı. Örneğin, kadın cinayetlerinin bu kadar artacağı hesapta var mıydı? Savaşlar, iklim değişikliği, işsizlik gibi etmenler mülteci sorununu büyütecekmiş gibi görünüyor. Bundan en çok kadınların ve çocukların zarar göreceğini söylemeye gerek yok. Denilebilir ki, genç kuşağın bugün dünyayla iletişimi artıyor, bu olumlu bir gelişmedir; ama yeterli olamadığı ortada. Ayrıca dünya kadınları sorunları farklı biçimlerde yaşıyorlar. Kadın sünneti mücadelesi hala sürmekte.

Bize gelince; kadın hareketleri yalnız bırakılmamalı. Hükümetin kadın aleyhine aldığı karar ve uygulamalara ancak demokratik hakların kullanılacağı toplumsal bir mücadeleyle müdahale edilebilir. Bu da kamuoyunun bu konuda güçlendirilmesini gerektirir. İş gene ilerici güçlere düşüyor.

<https://haber.sol.org.tr/toplum/diyanet-turkiyesinde-kadinlar-v-tulin-tankut-kadin-icin-en-tehlikeli-yer-oturdugu-ev-145628>